

Harald Østbø

Presenspartisipper i frøyadialekta

Mai 2019

NTNU

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet.
Fakultet for samfunns - og utdanningsvitenskap
Institutt for lærerutdanning

Bacheloroppgave

2019

Harald Østbø

Presenspartisipper i frøyadialekta

Bacheloroppgave
Mai 2019

NTNU

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet.
Fakultet for samfunns - og utdanningsvitenskap
Institutt for lærerutdanning

Kunnskap for en bedre verden

Innhold

1.0 Innledning.....	1
2.0 Teori	2
2.1 Presens partisipp	2
2.2 Dialekt	3
2.3 Presens partisipp i frøyadialekta.....	5
3.0 Spørreundersøkelse	6
3.1 Feilkilder.....	7
4.0 Resultat.....	8
5.0 Referanseliste	11
Vedlegg 1 - Spørreundersøkelse og svarskjema.....	12

1.0 Innledning

I bacheloroppgaven i SPRÅK2900 kommer jeg til å skrive om syntaksen i min egen dialekt, frøydialekta. Denne dialekta blir karakterisert som uttrøndersk. For å få inspirasjon til denne oppgaven har jeg lest deler av boka Fosenmåla (2017) av Kristin Melum Eide, Arnold Dalen, Tor Erik Jenstad og Ola Stemshaug. Dialektene på Fosenhalvøya er nokså lik den på Frøya. Stemshaug karakteriserte også frøydialekta som en av dialektene i det han kalte ytrefosensk. Nevnte bok er sannsynligvis det nærmeste (geografisk og dialektmessig) jeg kommer en strukturert og utarbeidet studie av frøydialekta. Derfor vil den, i tillegg til å være inspirasjon i startfasen, være et holdepunkt gjennom hele oppgaven.

Jeg vil i hovedsak konsentrere meg om presenspartisippene i frøydialekta. Her vil jeg blant annet se på vekslinga mellom former i presens partisipp (dættan/dættanes, leggan/legganenes, gåan/gåanes o.l.). Har disse et mønster, eller er bruken individuell? Jeg vil også prøve å se på hvordan denne vekslinga fungerer i nydannede presenspartisipper. Er det virkelig sann at det kun er den lengste forma (-anes) som er produktiv for nydannelser, slik som i fosenmål (Eide m.fl. 2017:65)?

På bakgrunn av dette blir problemstillinga for bacheloroppgaven min følgende: *«Hva karakteriserer vekslinga mellom kort og lang form av presens partisipp, og hvordan fremkommer denne vekslinga i faktisk språkbruk i frøydialekta?»*. For å svare på disse spørsmålene vil jeg, først, gå nærmere inn på hva presens partisipp er, og hvordan disse blir brukt på frøyværsdialekt. I tillegg vil jeg se på enkelte særtrekk ved frøydialekta. Jeg vil også gjennomføre en kvalitativ spørreundersøkelse hvor utvalget av informanter vil være frøyværingar i ulike alder. Her vil hovedformålet være å finne ut hvordan de bruker presens partisipp til vanlig, med særlig fokus på vekslinga mellom kort og lang form av presens partisipp.

Grunnen til at jeg har valgt å skrive om frøydialekta er, rett og slett, at jeg har vokst opp med den. Derfor er det både interessant og givende å skrive om noen av de trekkene som gjør mitt innfødte talemål unikt. Det er også spennende å skrive om et fenomen i dialekta jeg egentlig aldri har tenkt over, men som utvilsomt er til stede i mitt talemål.

2.0 Teori

Først vil jeg forklare nærmere hva presens partisipp er. For det første vil det fungere som en avgrensning av oppgaven, da det særlig er enkelte typer presenspartisipp som er aktuelle for oppgavens problemstilling. I tillegg er det greit å avklare hva presenspartisipp er, hvordan de blir brukt i dagligtalen og hva som kjennetegner dem, både i skriftspråket, og i dialektene. For å belyse sistnevnte aspekt vil jeg også kort legge fram noen sentrale trekk ved de uttrønderske dialektene, med særlig fokus på frøyadialekta.

2.1 Presens partisipp

På folkemunne blir presens partisipp ofte forklart som «et ord som slutter på *–ende*». Eide og Tørjesen (2009:34) hevder at presens partisipp blir laget ved at endelsen *–ende* legges til stammen av verbet, mens Faarlund m.fl. (1997:65) sier at presens partisipp er et adjektiv med etterleddet *–ende*. Førstnevnte forklaring er myntet på grunnskoleelever, hvor målet er å motivere elevene til å øve og lære seg grunnleggende grammatikk (Cappelen, u.å.). Faarlund m.fl. (1997), derimot, er et mer omfattende verk som etter hvert forklarer presens partisipp litt mer i dybden. Her blir presens partisipp kalt adjektiver som er avledet av verb. Derfor blir de også ofte definert som verb (ibid.:119). Det hevdes videre at de like gjerne kan sees på som adjektiv. Dette tydeliggjøres ved følgende forklaring på presenspartisipp:

(...) de inngår ikke i verbale kategorier som tempus og modus (i motsetning til perfektum partisipp), og de står nesten alltid i de samme syntaktiske posisjoner som adjektiver (adledd til substantiver; predikativ o.a.), og de kan derfor med minst like stor rett betraktes som adjektiver Faarlund m.fl. (1997:119).

I tillegg argumenteres det for at presenspartisipp, i likhet med adjektiver som ender på vokal, er ubøyde (Faarlund m.fl. 1997:472). Kinn (2014) mener at dette er ei forenkling av situasjonen, og at det er nødvendig å skille mellom to typer av presenspartisipp (Kinn 2014:62). Derfor skiller han mellom det han på den ene sida kaller adjektiviske presenspartisipp og på den andre sida verbale presenspartisipp. Han forklarer at de adjektiviske presenspartisippene er former som er adjektiv avleda av verb, mens de verbale presenspartisippene er infinitte bøyingsformer av verb (Kinn 2014:62). Faarlund m.fl. (1997:472) forklarer, som nevnt, at de fleste presenspartisippene er syntaktisk sett svært like adjektiv. Videre hevdes det at heller ikke de verbale typene av presenspartisipp inngår i de verbale kategoriene tempus og modus, og at alle presenspartisipp derfor best kan beskrives som adjektiv (ibid.). I denne oppgaven vil det være av interesse å se på hvordan de

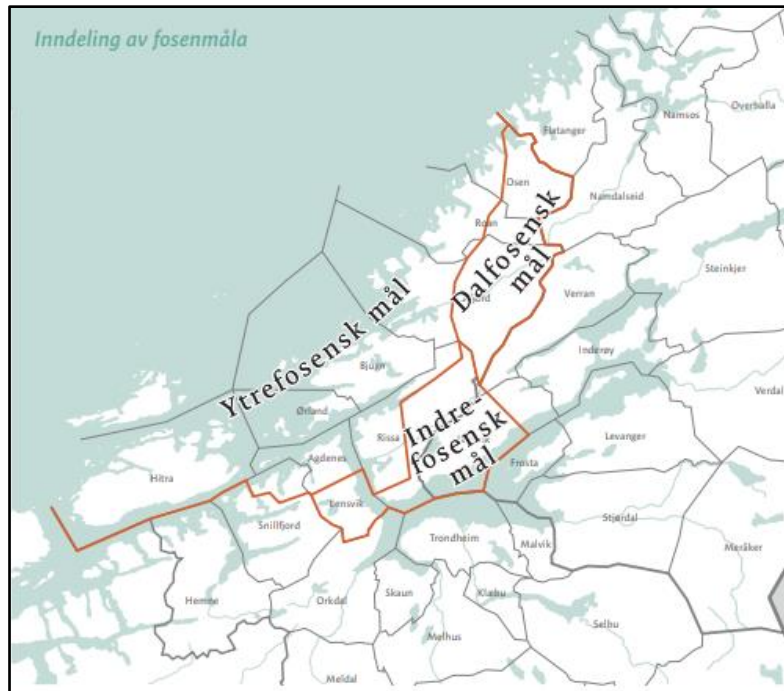
adjektiviske og verbale presenspartisippene fungerer i frøyadialekta. Er det en av disse typene presenspartisipper som tar kort- eller langform oftere, og er de innfødte talerne i så bevisst på dette?

2.2 Dialekt

Over har jeg redegjort for hva et presens partisipp er, og hvordan dette fungerer i dagligtalen. Denne oppgavens problemstilling dreier seg om hvordan presens partisipp fungerer i frøyværsk. Derfor vil jeg kort se på hva som kjennetegner frøyværsk. Deretter vil jeg redegjøre mer for hvorfor presenspartisipper er særlig interessant i dette talemålet.

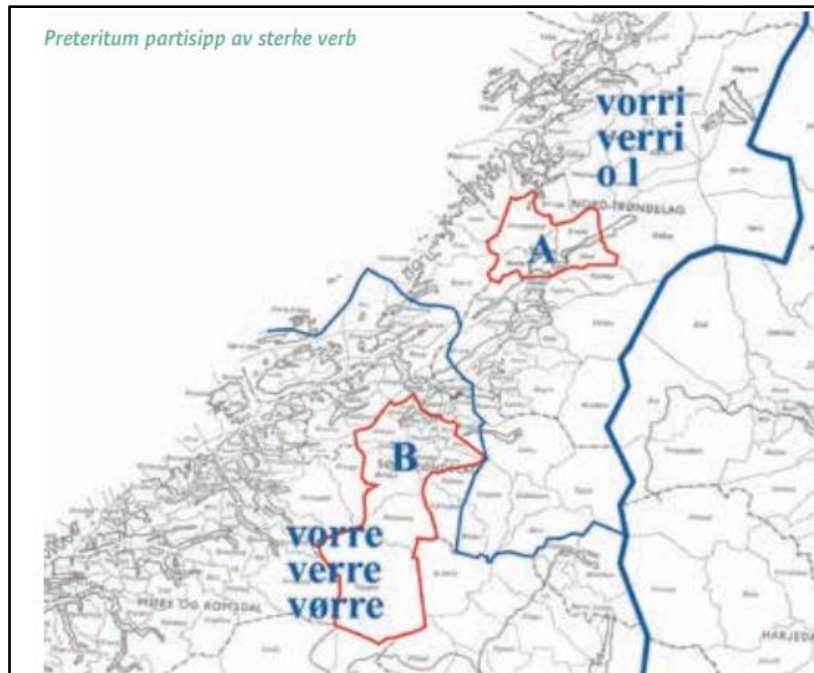
Frøya er ei øy helt sørvest i Trøndelag. Den lokale dialektvarianten kalles ofte frøyværsk. I denne oppgaven vil jeg veksle mellom å omtale den som frøyværsk og frøyadialekta. Hvis man ser på den tradisjonelle inndelinga av trøndersk, i uttrøndersk og inntrøndersk, er frøyværsk utvilsomt en uttrøndersk dialekt. Språkforskeren Ola Stemshaug delte den sørligste delen av uttrøndersk, nemlig fosenmåla, inn i tre forskjellige kategorier. Disse kalte han ytrefosensk, indrefosensk og dalfosensk (Eide m.fl. 2017:13). Denne inndelinga er basert på flere dialekttrekk, men det er utviklinga av jamvektsformene (se under) som utgjør hovedgrunnlaget for kategoriseringa. Frøyværsk blir kategorisert som et ytrefosensk mål, noe som også kommer fram av Dalens inndeling på illustrasjonen under.

I ytrefosensk er jamvektsformene stort sett utvikla fra nominativsformene i gammelnorsk (Eide m.fl. 2017:14). Det resulterer i at det ikke er full utjevning av endevokal og rotvokal i ytrefosensk. Her er det mer tiljevning. Det vil si at verb som på mange inntrønderske dialekter blir uttalt *fårrå* v. 'fare', *såvvå* v. 'sove' og *bårrå* 'bære', får uttalen *færra*, *såvva* og *bærra* i de ytrefosenske dialektene. Et fenomen som skiller ytrefosensk fra andre trønderske dialekter er den åpne uttalen som forekommer i *e*-fonemet foran en palatal konsonant (ibid.:16). Dette fonemet blir notert som *ɛ*, og uttales altså som *e* som er «på vei mot» *æ*. Eksempler kan være *spɛɪɲɲ* v. 'spenne' og *smɛɪɫɫ* v. 'smelte'. En del av de som snakker ytrefosensemål, også enkelte frøyværingar, har en enda åpnere uttale (ibid.). Denne kan identifiseres med *æ*, og gir uttalen *spæiɲɲ*, *smæiɫɫ*.

Inndeling av fosenmåla. Kart laget av A. Dalen i Eide m.fl. (2017:14).

Et annet moment som kan være med på å tydeliggjøre forskjellen mellom frøyadialekta og andre trønderske dialekter, nemlig endinga av svake hankjønnsord, er med på å dele ytrefosenske dialekter i to ulike retninger (ibid.:17). Denne distinksjonen deler også Frøya i to. På Nord-Frøya ender de svake hankjønnsordene på *-i*, for eksempel *skoli*, *bani*, *måsi*. Dette gir bøyingsmønster som *æin fotbaillj bani – banin – bana – banan*. Også i ubestemte flertallsformer, særlig i hunkjønnsst substantiv, finnes denne *i*-endinga. *Æi længd* blir til *fLæir længdi* og *æi æLv* til *fLæir æLvi*. På Sør-Frøya, derimot, har disse ordene en tradisjonell *e*-ending. Her sier de altså *skole*, *bane*, *måse*, *længde* og *æLve*. Det samme gjelder også partisippformene (ibid.:18). For eksempel kan vi se at *ha sprongi* og *ha forri* i nord blir til *ha spronge* og *ha forre* i sør. Dermed er det ingen tvil om at en uttalelse som «*Æ ha vorri i Tyskland, og der va det så mang æLvi at ongan mått kjør båt for å komma sæ ått skolin.*» kommer fra den nordlige delen av Frøya. Dette dialekt skillet kommer trolig fra den gamle inndelinga i to kommuner som opphørte i 1964, men finnes stadig. Preteritumspartisippene ender, i likhet med de svake hankjønnsordene, på *-e* på Sør-Frøya og på *-i* på Nord-Frøya. På kartet nedenfor blir dette veldig klart, da Frøya er delt i to av en dialektgrense. Jeg vil etter hvert prøve å se på om dette skillet også gjør seg gjeldene i hvordan frøyvæinger bruker presenspartisipper.

Preteritum partisipp av sterke verb. Kart laget av A. Dalen i Eide m.fl. (2017:17).

2.3 Presens partisipp i frøyadialekta

De to overnevnte momentene er altså trekk som skiller ytrefosenske, både fra de øvrige fosenmåla, og fra de andre trønderske dialektene. Ifølge Eide m.fl. (2017:62) har også presens partisipp en del karakteristiske trekk i ytrefosensmåla. Jeg vil i stor grad fokusere på et av disse trekkene. Dette er at det finnes ei veksling mellom ei kortere og ei lengre form av presenspartisippene. Det virker som det er fri variasjon i svært mange av presenspartisippene på denne dialekta (ibid.). *I går kom hæstan sprengan* fungerer akkurat like godt som *I går kom hæstan sprengandes*. Førstnevnte er kortformen uten *-s*, mens den andre altså er langformen hvor *-(d)es* blir lagt til. Selv om begge eksemplene altså fungerer utmerket grammatisk, finnes det en rekke tilfeller hvor en av formene (vanligvis kortformen) ikke fungerer. Det går an å si at *nabovæitja ga mæ en sjarmeranes kommentar*, mens kortformen **sjarmeran* ikke er grammatisk. Et annet eksempel på en ugrammatisk kortform er **skræmman*. Setningen **æ synes det va skræmman å hopp fra timeter'n* fungerer dårlig. Også her må man ta i bruk langformen *skræmmandes*.

En del av presenspartisippene blir også samsvarsbøyd. Dette skjer blant ved at det legges til *-t* ved intetkjønn (Eide m.fl. 2017:63). Slike konstruksjoner finnes for eksempel i *havan* 'verdt å ha'. *Stolan her va-itj havan å setta på, men bordet det e havant som bære det*. Det samme gjelder *etan* 'spiselig'. *Brødet her va etant. Fesken/supa her va-itj etan*. Konstruksjonene får altså *-t* ved intetkjønn, men ikke i hankjønn, hunkjønn og flertall. Denne kongruensbøyinga

opptrer stort sett sammen med kopulaverbene *bli* og *værra* (ibid.). Jeg har valgt å betegne disse presenspartisippene som ord som beskriver tilstand, da de fleste beskriver tilstanden til noe. Andre eksempler som befinner seg i denne kategorien er *brukan(-t)* ‘brukbart’, *framkomman(-t)* ‘framkommelig’ og *utsjåan(-t)* ‘se ut som’.¹ Disse presenspartisippene opptrer ofte i samband med trykklett nekting i talen, noe som kan gi konstruksjoner som *Det vart-itj utsjåan(-t) etter dokker*.

En annen form for presenspartisipp kan vi kalle nydannelser. Nydannelser kan forklares som presenspartisipp som blir dannet av nye verb (ibid.:65). I denne oppgaven vil en nydanning av presenspartisipp være de konstruksjonene som stammer fra låneord. Det vil si at presenspartisipp som *irriteranes* (latin *irritare*), *sjarmeranes* (fransk *charmer*) og *fLæksanes* (engelsk *flex*), samt en rekke andre låneord bli regnet som nydannelser.² Ifølge Eide m.fl. (2017:65) er det ikke grammatisk å bruke kortform på denne typen presens partisipp i fosenmåla. Dermed er det kun *-anes*-endinga som er produktiv. Dette gjelder også presenspartisippene ovenfor. Hverken **irriteran*, **sjarmeran* eller **fLæksan* er grammatisk, men gjelder dette alle nydannelser på frøyværsk?

Ifølge Eide m.fl. (2017:65) er det langformen av presens partisipp som brukes på alle nye verb, uavhengig av om de står adjektivisk eller adverbialt. I tillegg sies det også at det stort sett er verb som enten betegner stilling (*setta*, *stå*, *legga*) eller bevegelse (*spreng*, *kjør*, *hopp*) som kan ha kortform av presens partisipp (ibid.:64). Disse generaliseringene har blitt gjort på grunnlag av ytrefosensk/fosenmåla, og ikke spesifikt i frøyadialekta. Jeg vil videre prøve å undersøke om teorien over også stemmer i frøyadialekta. Er det mulig at nydannelser av presenspartisipp har kortform? Er det bare verb som betegner stilling og bevegelse som kan få kortform i presens partisipp? Finnes det presenspartisipp som bare kan ha kortform?

3.0 Spørreundersøkelse

For å få svar på de spørsmålene jeg stilte ovenfor, har jeg valgt å gjennomføre en kvalitativ spørreundersøkelse. Det er åtte respondenter som har svart på denne undersøkelsen. Gangen i undersøkelsen har vært relativt enkel. Jeg har skrevet 14 setninger som inneholder ulike presenspartisipp. Respondentene har fått i oppgave å svare på om de ville brukt kort eller

¹ Kongruensbøyinga er ikke obligatorisk hos alle (Eide m.fl. 2017:63). Markert med (-t)

² Opphav til de tre låneordene hentet fra NAOB. <https://www.naob.no/ordbok/irritere>, <https://www.naob.no/ordbok/sjarmere>, <https://www.naob.no/ordbok/flekse>

lang form av presenspartisippene i disse setningene.³ Som jeg allerede har vært inne på, virker det som det er tilnærmet fri variasjon i bruken av kort eller lang form i presenspartisippene i frøyadialekta. Dette har gjort spørreundersøkelsen til en krevende øvelse for respondentene, da de i mange av setningene følte at både kort- og langformene var «riktige». Derfor presiserte jeg å fortelle hvilken form de helst ville brukt, i tillegg til å si fra hvis begge alternativene føles naturlige for dem.

Presenspartisippene i spørreundersøkelsen kjennetegnes ved en eller flere av de trekkene jeg har snakket om i teoridelen. To av presenspartisippene kommer fra verb som betegner stilling (*setta, stå*), fem kommer fra verb som betegner bevegelse (*spreng, krabb, dætta, storm, smyg*), to er nydanninger (*sjarmer, irriter, sørf*), to går under kategorien jeg har valgt å kalle tilstand (*etan, havan*) mens de resterende to stammer fra verb som verken betegner stilling eller bevegelse (*oppfyllj, skræm*). Åtte av presenspartisippene er det Kinn (2014:62) referer til som verbale, mens de resterende seks er adjektiviske. Når det gjelder respondentene, er alle fra Frøya og oppfatter seg selv som frøyværing. Alderen har et relativt vidt spenn. Den yngste respondenten er 22 år, mens den eldste er 50 år. Fem av respondentene har bodd hele livet på Frøya, mens de resterende tre er utflyttere som har vokst opp der.

3.1 Feilkilder

I en slik spørreundersøkelse er det flere feilkilder som er potensielt problematiske. Hovedproblemet her er trolig antall respondenter. Problemstillinga i oppgaven indikerer at den skal gi svar på hvordan presenspartisipp brukes på frøyværsksk. For å få et fullgodt svar på dette, burde jeg naturlig nok hatt mange flere respondenter enn de åtte jeg har spurt. Ideelt sett burde jeg spurt så mange som mulig av de som er innfødte talere av dialekten, i tillegg til observasjonsanalyse. Størrelsen på oppgaven begrenser dette vesentlig. Derfor har jeg, som nevnt over, gjennomført en relativ enkel spørreundersøkelse.

En annen feilkilde er at noen av respondentene ikke bor på Frøya, og ikke har gjort det på en del år. Disse respondentene har stort sett bodd i Trondheim etter at de flytta på Frøya. Ifølge Eide m.fl. (2017:42) er yngre foseninger påvirket av dialekta i Trondheim i så stor grad at dette trolig vil påvirke utviklinga av fosenmåla i framtida. Dette gjelder nok også ytre foseniske dialekter som frøyadialekta, da tilknyttinga til de bynære områdene stadig blir sterkere. Selv

³ Spørreundersøkelsen ligger vedlagt oppgaven

om jeg har vurdert dette som en feilkilde, kan det også være et startskudd for videre forskning:- Hvordan utvikler presenspartisippene seg blant de utflyttede frøyværingene?

En tredje feilkilde kan være at jeg, som innfødt taler, sitter inne med forhåndskunnskaper og oppfatninger om hvordan presenspartisippene konstrueres i frøyadialekta. Dette kan være problematisk under gjennomførelsen av spørreundersøkelsen. Derfor har jeg etter beste evne prøvd å stille spørsmålene uten føringer og forutinntatthet. Det kan også nevnes at det kan være en fordel å være innfødt taler, da dette gjør det lettere å skille mellom hvilke former av presenspartisippene som er grammatikalske og ugrammatikalske i den gitte dialekta (Eide m.fl. 2017:64). Dette har også vært viktig og nyttig i utforminga av spørreskjemaet.

4.0 Resultat

Spørreundersøkelsen jeg har gjennomført gir et godt bilde på hvor omfattende presenspartisipp i frøyadialekta kan være. Respondentenes svar er svært varierende, og det virker som om mye av denne variasjonen ligger latent i dagligtalen. Likevel er resultatene i spørreundersøkelsen med på å tydeliggjøre noen klare regler for hvordan presenspartisippene fungerer i frøyadialekta.

Et av de aller tydeligste resultatene var å spore i de adjektiviske presenspartisippene. Dette gjelder de jeg tidligere omtalte som nydanninger, samt de to presenspartisippene som ble dannet av verb som ikke betegnet stilling eller bevegelse. Samtlige åtte respondenter svarte instinktivt at kortformene **sjarmeran*, **pliktoppfylljan*, **skræmman* og **irriteran* var ugrammatikalske. Dette høres absolutt rimelig ut, men det er grunn til å tro at respondentene klarte å skille ut disse kortformene fordi de er innfødte talere (Eide m.fl. 2017:64).

Et interessant moment var at nydanninga *sørfan(es)* (engelsk *surf*)⁴ ikke fulgte det samme mønsteret som nevnt over. Selv om noen stilte seg litt tvilende til kortformen, mente alle at den var gangbar i dagligmålet. To av respondentene svarte til og med at kortformen var deres foretrukne form av ordet. En logisk forklaring på at denne nydanninga fungerer er at det er et verbalt presenspartisipp. Denne forklaringa strider likevel med Eide m.fl. (2017:65) sine observasjoner i fosenmåla. Her sies det, som tidligere nevnt, at det er langform (*-anes*) som brukes i alle nye verb, uavhengig om de står adjektivisk eller adverbialt. Siden *sørfan* ser ut

⁴ <https://www.naob.no/ordbok/surfe>

til å være grammatikalsk i frøyadialekta, er det rimelig å hevde at kortformen av presenspartisipp er produktiv på frøyværsk.

De to presenspartisippene i undersøkelsen som betegner tilstand, *etan(es)* og *havan(es)* ga også relativt tydelige resultater. Alle åtte respondentene sa at de brukte kortformen *havan*, og at langformen *havan(es)* virket ugrammatikalsk. Dette kan tyde på at kortformen er eneste gangbare form i frøyadialekta, noe som for øvrig gjorde at dette presenspartisippet var det eneste i spørreundersøkelsen som kun fungerte i kort form. Det kan altså være grunnlag til å tro at enkelte presenspartisipp i frøyadialekta ikke har en produktiv langform, selv om dette trolig forekommer relativt sjeldent. Når det gjelder *etan/etanes*, derimot, var respondentenes svar ganske annerledes. Her sa seks av åtte at de ville sagt *etanes*, selv om alle mente at *etan* var grammatikalsk. Alle åtte mente også at det var samsvarsbøyning til stede i disse to presenspartisippene, noe som ble tydelig i intetkjønnsform (*et havant bord, kjøttet va-itj etant*).

Flere av de ovennevnte presenspartisippene brukes kun i enten kort eller lang form. De presenspartisippene i spørreskjemaet som betegner bevegelse og stilling fungerer litt annerledes. Her kommer nemlig den frie variasjonen tydeligere fram. Det er likevel ikke like stor variasjon på alle disse presenspartisippene. På to av presenspartisippene som betegner bevegelse, *sprengan(es)* og *storman(es)*, svarte nemlig samtlige av respondentene at de ville brukt langformen, selv om alle også mente at begge formene var grammatikalske.

I presenspartisippene *krabban(es)* og *smygan(es)*, som også betegner bevegelse, var resultatene annerledes. Her mente tre av åtte responderer at de ville brukt kortformene *krabban* og *smygan*, mens de resterende naturlig nok foretrakk langformene. Også her mente alle respondentene at begge formene var grammatikalske. Disse to presenspartisippene hadde med andre ord en relativt fri variasjon, noe som egentlig kan sies om alle de verbale presenspartisippene i undersøkelsen. Dette kommer også fram i de presenspartisippene som betegner stilling, nemlig *settan(es)* og *ståan(es)*. Her foretrakk sju respondenter langformene mens én foretrakk kortformene, selv om alle mente at begge formene var grammatikalske.

I dette utvalget er det liten tvil om at det er langformen av de verbale presenspartisippene som er mest utbredt. Likevel mener alle respondentene at kortformen av disse er mer eller mindre grammatikalsk. Det virker altså som om de verbale presenspartisippene i frøyadialekta gir

grunnlag for stor, om ikke fri, variasjon. I de adjektiviske presenspartisippene stilte dette seg svært annerledes. Ifølge respondentene var det bare ett av de seks adjektiviske presenspartisippene i spørreundersøkelsen som kunne variere (*etan/etanes*). Det var også bare ett av disse som kun fungerte i kortform (*havan*), mens resten kun fungerte i langform. Med et såpass tynt datamateriale er det vanskelig å si noe annet enn at det virker som det er en friere variasjon i de verbale presenspartisippene enn i de adjektiviske.

Utvalget mitt bestod av fem sørfrøyværingene og tre nordfrøyværingene. Som jeg har vært inne på er det et skille mellom dialektene på Nord- og Sør-Frøya. Dette skillet gjorde seg egentlig ikke gjeldende i denne spørreundersøkelsen, da det var vanskelig å se noen kobling mellom hvor respondenten hadde vokst opp på øya og dens bruk av presenspartisipper. Det var, derimot, en annen veldig tydelig tendens. Dette var forskjellen på de fem som har bodd hele livet på Frøya og de tre utflytterne. Disse har bodd de siste ti årene av livet sitt i Trondheim. Dette kom tydelig frem i svarene deres, og da særlig i de verbale presenspartisippene. Selv om de anerkjente alle kortformene, brukte de nesten utelukkende langformene i dagligtalen. Dette tyder på at de har lånt former fra mer skriftnormert talemål, og at de dermed har mindre variasjon i sin bruk av presenspartisipper.

Det er ikke umulig at dette er en vedvarende utvikling også for de frøyværingene som blir boende på Frøya, da skriftspråket stadig har en større innvirkning på dialektene gjennom blant annet sosiale medier og SMS (Eide m.fl. 2017:39). Dette kan føre til at det blir mindre variasjon i presenspartisippene i frøyadialekta i framtida, noe som igjen gjør dialekta mindre unik. Likevel mener Stemshaug (1969:101⁵, sitert i Eide m.fl. 2017:39) at skriftspråket alene har liten eller ingen innvirkning i et homogent språksamfunn på landsbygda. Dette borger for at frøyværingene fortsatt kan mene at kortformer av nydannede presenspartisipper, som *sørfan*, er produktive og at **havan* faktisk ikke er *havant* å si på frøyværsk.

⁵ Dette verket er en påbegynt doktorgradsavhandling som aldri ble utgitt.

5.0 Referanseliste

Cappelen (u.å.). *Norsk grammatikk*. Tilgjengelig fra:

<https://www.cappelendammundervisning.no/norsk-grammatikk-torunn-eide-torill-wiiger-torjesen-9788202306809> (Hentet: 30.04.19).

Eide, K.M., Dalen, A., Jenstad, T.E. og Stemshaug, O. (2017). *Fosenmåla*. Trondheim: Museumsforlaget.

Eide, T. og Tørjesen, T.W. (2009). *Norsk grammatikk*. Oslo: Cappelen Damm.

Faarlund, J.T., Lie, S. og Vannebo, K.I. (1997). *Norsk referansegrammatikk*. Oslo: Universitetsforlaget.

Kinn, T. (2014). Verbalt presens partisipp. *Norsk Lingvistisk Tidsskrift*. Årgang 32. (PDF).
Tilgjengelig fra: ojs.novus.no/index.php/NLT/article/view/159/157

Vedlegg 1 - Spørreundersøkelse og svarskjema

1. Hannj kom sprengan/sprengandes i går kvællj
2. Ho på Bunnpris e skikkelig sjarmeran/sjarmerandes/sjarmerende
3. Vi vart settan/settandes der te langt utpå morraskvesten
4. Hannj e no itj akkurat så vældig pliktoppfylljan/pliktoppfylljanes
5. Ho va så foill at ho kom krabban/krabbandes på allj fir
6. Supa va itj etan/etandes. *Hvis etan; hva med kjøtt?*
7. Flyet kom dættan/dættanes fra himmelen
8. Ho kom storman/stormanenes innj døra
9. Han fortælt mæ nå skræmman/skræmmanenes/skræmmende
10. Herren e no itj havan/havant/havende te nå som hæilst. *Hvis havan; hva med bord/stol*
11. Hannj kom smygan/smyganes under dyna mi, sjøl om æ hadd sagt at han ikke fekk lov
12. Dæm vart ståan/ståanes igjen læng etter at kampen va slutt
13. Det e så gæli irriteran/irriteranes å hør på hannj når hannj spise
14. Hannj kom sørfan/sørfanes forbi oss

Presens partisipp i frøyadialekta				
Alder:				
Antall år bodd på Frøya:				
Andre bosted? Hvor lenge?				
Sør- eller Nord-Frøya:				
	Kortform	Langform	Begge	Annet
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				